

ми державної підтримки інноваційної діяльності та її регулювання; підвищення інноваційної культури суспільства.

Головною метою формування інноваційної системи є створення науково технічних і технологічних, соціально економічних і правових умов і механізмів для забезпечення стійкої динаміки зростання економіки і рівня життя населення на основі виваженої трансформації економіки держави.

Постійні зміни в економіці України вимагають здійснення системних досліджень з метою виявлення характерних тенденцій та закономірностей інноваційного розвитку промисловості для визначення стратегічних завдань її подальшого перетворення як

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

багаторівневим складним завданням, рішення якого вимагає постійної й наполегливої роботи всього суспільства, активного втручання й управління цим процесом з боку держави. Інноваційна політика повинна бути погоджена із загальною економічною політикою держави й формуватися на базі законів з відповідним матеріально-технічним і фінансовим забезпеченням.

Література

1. Концепція розвитку наукової сфери України // Економіст. — № 10. — 2006. — С. 20.
2. *Самойлик Е.* Формированию национальной инновационной системы Украины требуется государственное внимание // Голос Украины. — 2007. — № 142. — С. 17.

УДК 338

Н. М. Микуцей

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У ПРОЦЕСІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПРИ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Найважливішим важелем впливу на підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання й економіку країни є інвестиційна політика — одна з основних складових економічної політики держави. Світовий досвід переконує, що країни із перехідними економіками значно швидше долають економічну кризу в разі

проведення вдалої та послідовної державної інвестиційної політики, яка розглядається як діяльність держави щодо визначення мети, основних завдань, пріоритетних напрямів інвестиційної діяльності в країні та комплексу заходів, спрямованих на реалізацію поставлених завдань.

За допомогою такої політики держава безпосередньо може впливати на зміни обсягів виробництва, на прискорення науково-технічного прогресу, на зміну структури суспільного виробництва і розв'язання багатьох соціальних проблем. Разом з тим розробці інвестиційної державної політики має передувати глибокий аналіз не вирішених проблем та причин, що визначають низьку ефективність економіки.

Для підвищення конкурентоспроможності національної економіки Уряд України зосереджує увагу на проведенні структурних реформ у ключових галузях економіки. На сучасному етапі проходить приватизація стратегічних об'єктів, підприємств, що посідають монопольне становище на ринку і привабливі для іноземного інвестора. Приватизація таких об'єктів, як правило, передбачає участь великих іноземних компаній, що підвищує рівень іноземних інвестицій у країну.

У рамках інформаційно-маркетингової програми протягом 2009 року вивчався попит на 36 підприємств, які знаходяться на етапі прийняття рішення про приватизацію. Так, наприклад, потенційні інвестори зацікавилися лише ДП «Нововолинський ремонтно-механічний завод». Головні чинники, які вплинули на вибір саме цього підприємства: виробничий потенціал та наявні потужності, основна спеціалізація, ринки збуту. Таким чином, на сьогодні є підприємства, які мають достатньо високий рівень ділової активності. Це має позитивно вплинути на продаж підприємств у достатньо короткі строки [1].

Протягом звітної періоду оголошено та проведено конкурс з продажу пакета 99,567 % акцій ВАТ «Одеський припортовий завод». Підприємство займає монопольне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів та послуг і має стратегічне значення для економіки та безпеки держави. 29 вересня 2009 року відбулося засідання конкурсної комісії з продажу пакета 99,567 % акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» щодо визначення переможця конкурсу. У ході голосування з питання визначення переможця конкурсу з продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» за результатами торгів «з голосу» конкурсна комісія не визнала ТОВ «Нортіма» переможцем конкурсу з продажу пакета 99,567 % акцій ВАТ «Одеський припортовий завод» [2].

Решта підприємств характеризується незадовільним фінансовим станом (висока ризикованість діяльності з погляду неповернення боргів, низький рівень ліквідності, платоспроможності (фінансової стійкості), ділової активності, а також збитковість діяльності). Приватизація цих підприємств має здійснюватися за умови взяття покупцем на себе зобов'язань щодо забезпечення оздоровлення фінансового стану таких об'єктів та подальшої прибуткової діяльності цих підприємств.

Прикладом такого підприємства є ВАТ «Харківметробуд». Проведений аналіз фінансово-майнового стану підприємства, на підставі наданих форм фінансової та статистичної звітності за 2009 рік показав, що фінансові показники мають тенденцію до погіршення. 11 березня 2009 року відбувся конкурс з продажу пакета акцій 50 % плюс 1 акція статутного капіталу ВАТ «Харківметробуд». Переможцем конкурсу було визнано ВАТ «Південспецбуд», яке запропонувало ціну за пакет акцій в розмірі 3 020 000 грн, що дало змогу вивести дане підприємство із кризи та отримати кошти до Державного бюджету України [2].

На сьогодні, заборона продажу пакету акцій ВАТ «Київський ЦУМ» розміром 39,647 % не дає можливості отримати вкрай необхідні інвестиції в розмірі 10 млн грн, які передбачені умовами конкурсу. Таким чином на практиці виявляється чимало проблем, які внаслідок об'єктивних причин у процесі приватизації вирішити не вдається.

Крім того, необхідно відмітити, що розвиток приватизаційних процесів тісно пов'язаний з розвитком національного ринку цінних паперів. Але слід наголосити на тому, що ринок цінних паперів не став надійним та ефективним механізмом залучення вітчизняних й іноземних інвестицій у розвиток економіки України, стабільних надходжень коштів від приватизації до Державного бюджету, він далекий від світових стандартів, не відповідає вимогам економіки держави та не сприяє його розвитку на цивілізованих засадах.

Створення інфраструктури є обов'язковим етапом повного досягнення цілей макроекономічної політики розвитку ринку цінних паперів. Ринок має бути комп'ютеризованим та автоматизованим, а оскільки інформаційні технології змінюються досить швидко, повинні здійснюватися заходи щодо їх своєчасної модернізації.

Наступним етапом є інтернаціоналізація українського фондового ринку — вихід цінних паперів українських емітентів на зарубіжні ринки та обіг в Україні іноземних цінних паперів. Нагаль-

ною потребою є централізація депозитарної та розрахунково-клірингової діяльності. Впровадження принципу централізації ринку є найдієвішим антимонопольним заходом, що забезпечує рівність прав для усіх учасників торгів цінними паперами — емітентів, інвесторів (інституціональних та приватних), професійних посередників ринку — торговців, банків, інститутів спільного інвестування.

Як відомо, вагомий інструмент у руках держави, який передусім дає не лише змогу, а й право державі впливати на управління майном — це контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації. В період фінансової кризи Фонд державного майна України продовжує працювати над вирішенням проблемних питань при виконанні інвестиційних зобов'язань власниками приватизованих підприємств. У цілому цими договорами передбачено інвестування підприємств (у 1995-2019 роках) на загальну суму 10,12 млрд грн, 1,45 млн дол. США та 19,26 млн євро. Фактично станом на 01.10.2009 українські підприємства отримали 8,67 млрд грн, 1,32 млрд дол. США та 72 млн євро, що у перерахунку в національну валюту становить 15,95 млрд грн [1].

Отже, сьогоденний скрутний фінансово-економічний стан країни, низька рентабельність приватизованих підприємств, недостатня кількість відкритих акціонерних товариств, що створені в процесі приватизації на базі стратегічних об'єктів загальнонаціонального значення, відсутність постійної та надійної інформації про економічний і фінансовий стан емітентів, розпорошення ринку значно знижують зацікавленість професійних учасників фондового ринку, іноземних інвесторів у придбанні українських цінних паперів.

В цілому Україні потрібний ефективний механізм залучення прямих внутрішніх та іноземних інвестицій у розвиток вітчизняного виробництва, сприятливий і стабільний інвестиційний клімат.

Таким чином, підсумовуючи наведене слід відмітити, що приватизація в Україні стала відповідним каталізатором не тільки зазначених процесів, але й базою ринкових перетворень в економіці.

Література

1. Інформація Фонду державного майна України про хід приватизації державного майна за 9 місяців 2009 року.
2. Матеріали Фонду державного майна України.